

Een cort verhael van eenen

nieuwen Dzaech ende Afgoden van Holland/ mits hoe de selve de H.
Schijfhuere mis byzupken/willende ende begheerende dat den Mar-
quis Spynola haerlieden aen bidden sal / ghelijck den Propheet Da-
vidt aen den Hemelschen Vader ghedaen heeft.

Ende oock van die groote

Heerlijcke/Miraculeuse Victorie in den slaech van Bohemen by die
Stadt van Praegh met ooc het innemen van die selve Stadt Praegh
die de Hoofstade is vant Coninckrijck van Bohemen. Ghestelt in
Rijme seer ghenuechlyck om lesen.

Ghemacckt door eenen Lief hebber.

Eerst ghedruckt den 15. Ianuarius 1621.

- A. Den Godt van die Calvinisten van Holland.
- B. Het Paltsen Hooft met die Croon van Bohemen.
- C. Die Calvinische Predicanten die haer seluen nu buyghen, om den
Dzaech memmen te moghen suyghen.

C. Hantwerpen/by Abraham Verhoeven/op de
Lombaerde veste/inde gulde Sonne.

...cont ende vvaerscheijch Verhael

hemelſchen Vaders gedenken heeft.

Die Vorreden vor dem ersten

1. Laster und Blöße nicht lassen den
 2. Mangeln gehend an jeder Botschaft
 3. freudig hebbend doch wegen onnem
 4. hoc das die Holländer in die Stadt
 5. Fründe Leter 7. Tullen de Bonten W

1870

Een cort ende vvaerachtich Verhael

*Van eenen nieuwen Draeck ende Afgoden van Hollandt,
midts hoe de selue de Heylighe Schrifstuere mis bruycken,
willende ende begheerende dat den Marquis Spinola haer
lieden aen bidden sal, ghelijck den Propheet Davidt aen de
Hemelschen Vader ghedaen heeft.*

Die Voor-reden tot den Leser.

Beminde Leser v.l. sullen belieuen te weten
hoe dat die Hollanders in die Stadt vā Am-
sterdam hebben doen wtgaen ontrent vijf
Maenden gheleden een seker Boecxken int
Print vol Laster ende Blasphemien teghen den Alder-
hoochsten Godt, den Paus, den Keyser, den Coninck
van

4
van Spagnien, ende oock teghen den Marquis Spinola
alwaer sy haer seluen Goden ende Mauritius Godt ge-
maeckt hebben, Ghetrocken wt die Salmen vā Daudt
ende alsoo den Propheet aen den Hemelschen Vader
ghebeden heeft soo moet nu oock Marquis Spinola
bidden aen Mauritius ende die Staten van Hollant, ge-
lijck hier verhaelt wort.

Ten eersten Mauritius sal eenmael met Spinola spre-
ken in tooren ende met sijn gramschap sal hy Spinola
verschricken, Ghetrocken vvt den 6. Psalm.

Ten anderen hy sal tot Spinola segghen, ghy sijt
mijnen Knecht heden hebbe ick v gehuert, vvt den 2.
Psalm.

Ten derden soo spreken die Staten tot mauritius,
eyscht van onsen Prins Mauritius, wy fullen v die Spa-
niaerts tot een Erfdeel geuen, ende haere Coninc rijc-
ken tot een Eyghendom, wt den 2. Psalm.

Ten vierden hy sal Spinola en oock sijnen Legher
met eenen yseren Hant kolf verflaen, als Esels sal hijse
versmijten.

Ten vijfden Spinola sal Mauritius nu kussen op dat
hy

hy niet toornich en vverde om Spinola te verſlaen ;
vvant den tooren van Mauritius ſal haest aen brandē.

Ten ſeften ſal Spinola nu bidden aen Mauritius ge-
lijck den Prophete Daudt in ſijnen ſeften Psalm aen
Godt ghedaen heeft.

O Prins Mauritius en ſtraft my niet in uyven toren
ende en caſtijt my niet in v gramschap, ghy edelijckē
Prins Mauritius ſijt my ghenadich.

— Dit ſijn die principaelſte punten ende clare vvoor-
den vvt haer eyghen print ghetogen die weert ſijn om
te verhalen, Hier wt can den Leſer nu clær verſtaē hoe
die Caluinisten in Hollant haer ſelven Goden maeckē
ghelijck nu wt haer eyghen Print verhaelt is, ſoo dat
ſy met haeren vader den duyvel op den hoochſtē trap
ghecomen ſijn die haer ſelven in die plaetſe van Godt
ſtellen ende als Godt aen ghebeden willen ſijn, ghe-
lijck oock Antechriſt doen ſal daer ſy die Voorloopers
van ſijn, als Lucifer hem ſtelde teghen Godt ſoo is hy
terſtont van bouen neer gheſlooten en ghevallen, ge-
lijck deſe Blaſphemateurs nu oock in Bohemen ghe-
vallen ſijn, ende door Godts Gracie tot meerderen val
ſullen comen.

Aengesien vvy nu door die Gracie Godts dese groo-
te Victorie behaelt hebben teghen die Rebellen vā Bo-
hemen, soo sal ic die occasie vvaer nemen ende op die
voorgaende lasterlijcke punten antvvoorden, met
oock een verclaringhe van die miraculeuse victorie,
ghelijck ghy hier nae hooren sult, vaert vvelen leest
met verstant.

In Hollant is een Dzaeck/een Dzaeck is daer be-
vonden/
Daerom hout Wacht en Waeck / hoorz wel naer
mijn vermonden
Hy hout hem voor een Godt/soo gaet hy hem wt
geven

Maer dit onsalich Lode/in eenwicheyt moet sneven
Maectt ons den Dzaeck bekent/en segt ons van zijn krachtē
Leest maer haer epghen prent/en wilt vdan wel wachten
Een prent is wt ghegaen/te Amsterdam seer prachtich
Hoorz wel na mijn vermaen/het stuck dat is waerachtich
Op Spinola zijn Tocht/daer was het op gheladen
Maer al dit hels ghedrocht/haer Coninck nu versmaden
Den Dzaeck die is vol pijn/en oock niet wel te vreden

Hy

Hy berst nu vant fenijn/hy wil zijn aen ghebeden
Als Davidt heeft ghedaen/aen Godt met groot ootmoet
Sal Spinola nu gaen/den draeck vallen te voet
Prins Mauritijs straft my niet/in v rasende tooren
Ick ben in groot verdriet/en laet my niet verloozen
Hoozt hier die staten pracht/die vooz die Spaniaers beben
Sy willen noch met macht/het Spaensche Rijck gaen geven
Aen Mauritijs haeren knecht/als Goden van Hollant
Maer Godt die handelt recht/maeckt Spinola triumfant
Den draeck die heeft zijnen mynpl/in boosheyt op ghedaen
En met een groot ghehupl/in Godt zijn plaets ghestaen
Hy riep daer overluyt/als een van grooter weerden
Ja roept het claerlijck wt/dat hy is Godt der eerden
Die macht heeft en ghewelt/van ander Coninck-rijcken
Soo hier nu wort ghewelt/en oock nu claer doen blijcken
den Vooz-looper Sint Jan/van Christus hooch ghepresen
Ja desen heylighen Man/leert ons een Godt te vresen
Maect nu die paden recht/en oock den wech des Heeren
dit heeft ons Godt zijn knecht/oock alijt willen leeren
den helschen draeck seer snel/den Antechrist Voozlooper
Hy toont hem wreet en fel/als Christen siel vercooper
Al wat beschreven is/van Antechrist seer claer
dat is nu al ghewis/volbracht int openbaer
Antechrist sal seer wreet/het Sacrificij verbien
Het welck nu al gheschiet/van Voozloopers int ghemien
Hy sal moorden seer ras/en oock rooven ouer al

Ghelijck

Ghelijck nu op dit pas / gheschiet int eertsche dal
 Hy sal met Christen Bloet / het aertrijck doen bedecken
 En al het aertsche goet / als dan naer hem doen trecken
 Heydens en Turcken oock / die sullen hem toe vallen
 Joden en Tarters smoock / daer sal hy oock mee malen
 Maer al die Christen zijn / oft Christus willen mellen
 Sal hy met groote pijn / afsgrifelijck dan doen quellen
 Zoo dat van al den tijdt / dat die werelt heeft ghestaen
 Noyt een soo grooten strijdt / op eerden is om ghegaen
 Dit wort nu al volbracht / en dat in onse daghen
 Doo die voozloopers macht / die vroomen soo doen plagen
 Noyt wreeder beest ghehoort / als sommighe serpente
 die ionghen brengen voort / die haer aen doen tormenten
 En soo die outwen t'lijf / doo bijten en doo steken
 En daer met quaet bedrijf / seer wreedelijck wt breken
 die ionghen in den staet / het leuent dan beeruen
 Maer door haer boosheyt quaet / haer outwen daer doe steruen
 Soo siemen nu gheschien / in die Hollansche plecken
 daer nu die ionghe lien / haer outwen gaen begecken
 Ja die haer heeft ghebaert / ter werelt heeft doen comen
 die hebben yn beswaert / het leuen oock benomen
 door wien yn zijn bekeert / tien hondert Jaer gheleden
 die hebben yn doort sweert / tprannelijck bestreden
 die Gheestelijckheyt ter doode / van haer zijn om ghebrachte
 door pijn / ellende groot / zijn deerlijck oock versmachte
 Haer eyghen broeders al / t'is wonder om te hooren

Die

Die sy met groot gheschal/soo wreedelijck verstoorren
 Die in een groot ghevaer/soo langhen tijdt gheleden
 Ja meer dan veertich iaer/met haer hebben ghestreden
 Om Wyphet van het Lant/haer schatten oock ghegeven
 Die nu met groote schant/wt Hollant zijn verdreven
 Sy gaen voort int ghespan/als wreede helssche honden
 Haer alderbesten man/die hebben sy verslonden
 Die in haer grootste noodt/haer diende al zijn daghen
 Sy hebben hem ghedoodt/en bloedelijck verslaghen
 En hebben oock ontsacht/die vrouwen gaen ontblooten
 Haer lichamen veracht/die mannen blau ghestooten
 Het aldergrbotste quaet/en machmen niet vergheten
 Die vrouwen metter daet/haer vinghers af ghebeten
 Nero die heeft alleen/zijn moeders lijf op sneden
 Maer als hijt had ghesien/hy was terstont te vreden
 Nopt soo wreede Landen/daermen heeft sien ghebeuren
 Mannen met haer Tandden/het vrouwen vlees verscheuren
 Waer is dit soo gheschiet/en oock den draeck soo gram
 Sy claghent met verdriet/dit al te Rotterdam
 Dit was haer niet ghenoech/in boosheyt te braueeren
 Maer hebben spae en vroeck/Godt oock gaen blasphemereen
 Sy hebben Godt gheraecht/in zijn Troon triumphant
 Haer selven nu ghemaect/die Goden van Hollant
 Het scheen sy hadden macht/ouer die Coninck-rijcken
 Maer Godt die toont zijn kracht/met schande sy nu wijsken
 Mensiet haer laster snoodt/en oock haer groote looghen

Van Kēſer Coninck groodt/daert volck door is bedrooghen
 Den kēſer groot van eer/en Coninck goedertier
 Sy loopen eben ſeer/en ſpelen op een lier
 Den kēſer die ſtaedt daer/zijn pluymen al berooft
 Dit woze van Satans ſchaer/in Hollant nu gheloofte
 Al dit en noch veel meer/loopt daer nu achter ſtraten
 En ſteelen Godt zijn Eer/den kēſer ſy niet laten
 Haer kracht is in den mont/en in h. e. wipre prenten
 Int hert een quaden gront/vol ſlaughen en ſerpenten
 O valsche Broeders al/ghy Antechriſt Doorloopers
 O dzaecken bloet en gal/ghy helſche ſiel vercoopers
 Tis wonder wat ghy velt/ſoot blijktt aen uwe dichten
 Tis wonder hoer v quelt/dat wy den Jſalts ſoo lichten
 Haer hoop was in den Jſalts/die ſou die werelt dwinghen
 Den ſlach is op zijn hals/hy moet daerom nu ſpringhen
 T was doen al groot plaifſier/als Jſalts in Praegh is toogen
 Haer hert brant nu int vier/met ſchant is hy wt looghen
 Sy waeren al verblijdt/alſmen die croon hem ſpanden
 Maer nu in deſen tijdt/ſy biſten op haer tanden
 Siet hier Gommarius pracht/die ſoo met ons gaen mallen
 Die Goddelijcke kracht/heeft haer nu ouer vallen
 Zy zijn nu metter haefſt/verſlaghen en verdreven
 En Praegh als heel verbaefſt/heeft haer oock over gheben
 Den ſlach is in het velt/den Jſalts opt hooft ghecoomen
 Den kēſer als een helt/zijn vrant heeft doen ſchroomen
 O wonderlijcke werck/van onſen Godt hier boven.

die Christenen seer sterck/in eeuwichheit v loben
 de Babploonsche Hoer/die nu zijt in Holland
 die maecht al dit remoer/die werelt steekt in bzanc
 den draeck loopt nu seer snel/in al die werelts hoecken
 Wp sien het nu seer wel/wat dat zn daer in soecken
 Door eerst het Franse Rijck/tweemaal in roer ghekeghen
 Savopen van ghelijck/daer steldt haer Spaenien teghen
 Oock den Veneciaen/aen Oosten-rijck op stonden
 den Pfalts en Transilvaen/daer zijn zn mee verbonden
 den Carter Turcken wreet / omt Christenrijck te plaghen
 den dupvel soomen siet / zn al bp een doen iaghen
 Om soo te worden Heer/het Christen Bloet te drincken
 Zn legghen nu daer neer/bp Praegh al waer zn stincken
 Thien dupsent in den slach/die zijn daer doodt ghebleven
 Twee dupsent met beklach/moest haer ghevanghen gheben
 die Honghers waeren schier/oncloopen dese boncken
 Waer spronghen int Kevier/wel dupsent daer verdroncken
 Vier dupsent liepen voort/in Praegh wilt dit versinnen
 Zn maecten een accoort/als zn daer waeren binnen
 Zn swoeren daer seer ras/den Kenfer trou te deenen
 Men dee haer op dat pas/ghenaedt al daer verleenen
 die rest soo ick beducht/loopen verscheyden wegghen
 Soo datter in die vlucht/noch veel werden ghecreghen
 Hier hebt ghy nu ghehoort/den Pfaltsen vlucht met schande
 Hy moest oock aldaer voort/en loopen achter Lande
 Hy laet nu daer het Rijck/daer hy in was ghecomen

Spinola van ghelijck/heeft hem zijn Lant af nemen
 den Dals nu desolaet/ en dat door Hollands rancken
 Is nu in pouer staet/mach Hollant wel bedancken
 dat Praegh nu is gheschiet/al door haer groote prachten
 Sal Hollant met verdriet/in corten tijdt verwachten
 den draeck vol haet en nijdt/laet nu die hoofden hanghen
 In sal in corten tijdt/die straffe Godes ontfanghen
 Wy bidden v o Godt/laet ons niet v in vreden
 Als het onsalich Rodt/sal daelen nae beneden.

De gulde Bullen der Rebellen.

Beclach van Hollant.

 Ch! Barnevelt is doot/t'is al verkeken
 de Liberteyt is wt Hollant gheweken
 Zy zijnder nu al qualijck aen/
 Luters/Paeps/of Arminiaen:
 Niemand mach leven naer zijnen sin/
 de Gommaristen hebben t'velt in.

Fatum

13
Facum.

Cepit ab irata Belgarum plebe tumultus,
Finis ab irata plebe tumultus erit.

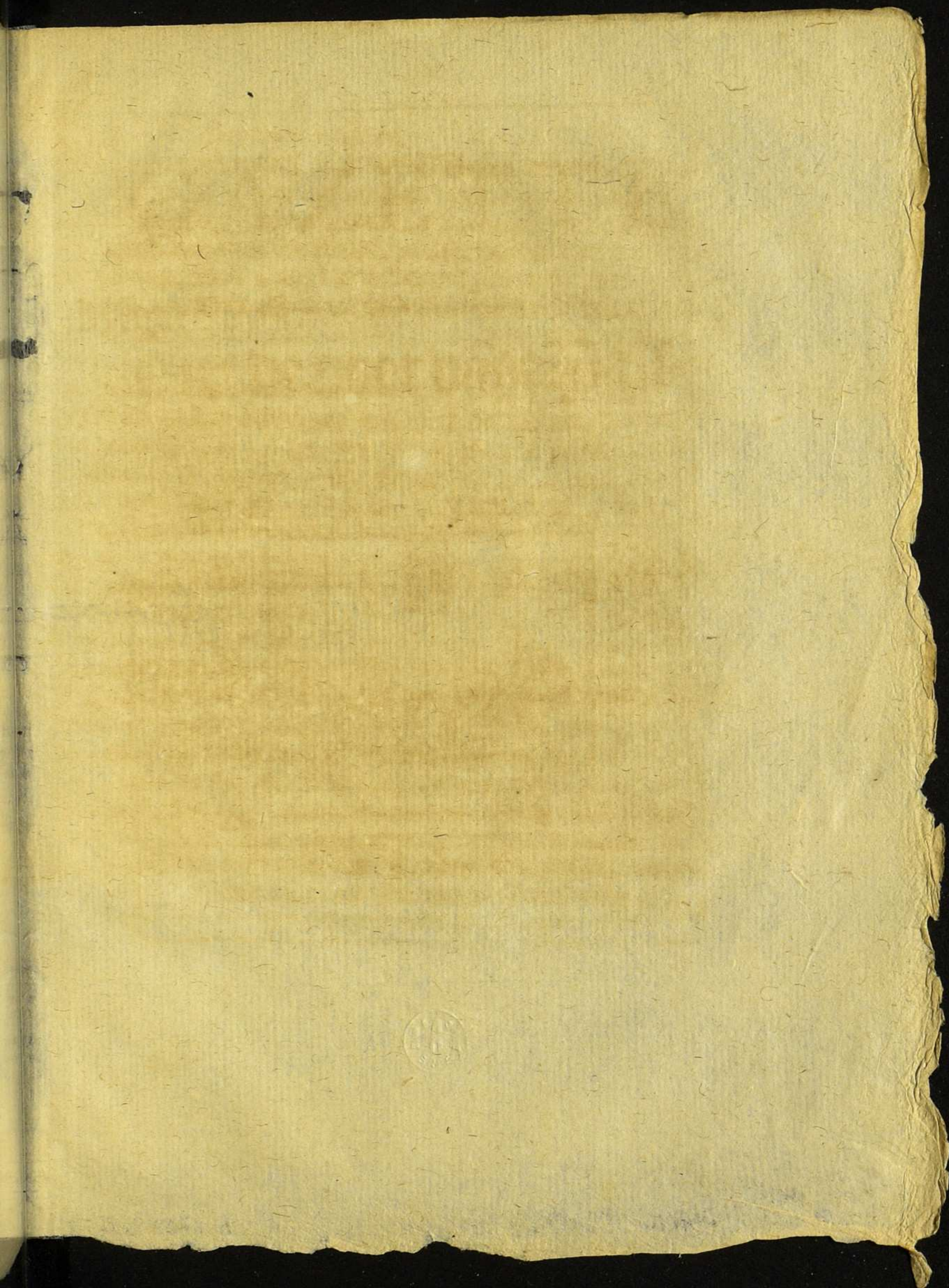
Mutato nomine de te, fabula narratur.

O Bals-graef stout? metten roef vanden Arent snel
Nu sal die v dienen/en passen natuerlijck wel
Om te blieghen met v ghesellen van Bemerlant
By tijts wten brant (ghepredestineert) nae Englant
die den Boghel vaillant bederven wil hoochmoedich
straft Jupiter ghewis/als Facum seer spoedich.

Den Keyser triumphheert/hooch vanden hemel gheprezen
En deur victorien vereert/t'recht heeft v al verwesen:
Nu bemerckt de rebellie? (maer t'is te laet)
die met boosheit compt/deur twist vergaet:
Is het nu niet wel ghedrilt? wat helpt den Sabors schilt?
Ten haet gheen wreecheit noch ghewelt/
daer Godes cracht hem teghen stelt.

D. P. C. C. N.

F F N F S.

B-17885:II, 4